

C-260/22. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2022. április 19.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Landgericht Erfurt (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2022. március 31.

Felperes:

Seven.One Entertainment Group GmbH

Alperes:

Corint Media GmbH

Landgericht Erfurt

[omissis]

Előzetes döntéshozatalra utaló végzés

A

Seven.One Entertainment Group GmbH, [omissis] Unterföhring

– felperes –

[omissis]és

a **Corint Media GmbH**, [omissis] Berlin

– alperes –

[omissis]

között szerződésszerű teljesítés miatt folyamatban lévő jogvitában

a Landgericht Erfurt (erfurti regionális bíróság, Németország) harmadik polgári tanácsa [omissis]

2022. március 31-én a következőképpen

h a t á r o z o t t:

I.

Az eljárást felfüggeszti.

II.

Az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

1)

Úgy kell-e értelmezni a 2001/29/EK irányelvet, hogy a műsorsugárzó szervezetek az úgynevezett magáncélú másolatra vonatkozó kivétel keretében előírt, a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti méltányos díjazáshoz való jog közvetlen és eredeti jogosultjai?

2)

A 2001/29/EK irányelv 2. cikkének e) pontjából eredő jogokra tekintettel kizárhatók-e a műsorsugárzó szervezetek a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti méltányos díjazáshoz való jogból azért, mert filmelőállítóként is megillesheti őket a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti méltányos díjazáshoz való jog?

3)

A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Annak ellenére megengedett-e a műsorsugárzó szervezetek általános jellegű kizárása, hogy azok konkrét műsortervüktől függően részben csak igen csekély mértékben szereznek filmelőállítói jogokat (különösen a harmadik felek által felhasználni engedélyezett műsorokat nagy arányban tartalmazó televíziós műsorok esetében), részben pedig egyáltalán nem szereznek filmelőállítói jogokat (különösen a rádiós műsorszolgáltatók esetében)?

Indokolás:

A. Az alapeljárás tárgya és tényállása

1. A jogvita tárgya

Az alapeljárás felei között az alperesnek a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti, az úgynevezett üres hang- és képhordozói jogdíjból eredő díjazáshoz való jog érvényesítésére vonatkozó kötelezettsége képezi a vita tárgyát.

2. A tényállás

Az alperes egy közös jogkezelő szervezet, amely kereskedelmi televíziós és rádiós műsorszolgáltatók szerzői és szomszédos jogait kezeli. Az alperes a megfelelő bevételeket szétosztja a műsorsugárzó szervezetek között.

A felperes egy műsorsugárzó szervezet, amely a reklámbevételekből finanszírozott „[SAT.1 Gold]” kereskedelmi televíziós műsort szolgáltatja és országszerte sugározza.

A felek között jogkezelési szerződés áll fenn.

E szerződés szabályozza a felperes szerzői és szomszédos jogainak alperes általi kizárólagos gyakorlását és felhasználását a „[SAT.1 Gold]” műsor tekintetében.

Az alperes köteles a megfelelő bevételek arányos részét kifizetni a felperesnek.

A bevételek jelentős mértékben hozzájárulnak a műsorsugárzó szervezetek által szolgáltatott műsorok refinanszírozásához.

A jogkezelési szerződés az úgynevezett üres hang- és képhordozói jogdíj érvényesítését is előírja.

Az úgynevezett üres hang- és képhordozói jogdíj esetében a nemzeti szerzői jogi szabályozásban előírt díjazáshoz való jogról van szó, amelynek célja, hogy kompenzálja a jogosultak által az úgynevezett magáncélú másolatra vonatkozó kivétel miatt elszenvedett károkat.

A felperest jelentősen érinti a magáncélú másolás, többek között műsorának (online) videofelvevőkkel történő rögzítése formájában.

A felperes az üres hang- és képhordozói jogdíj szerződészerű érvényesítését és a megfelelő bevételek szétosztását követeli az alperestől.

Az alperes a német Urheberrechtsgesetz (a szerzői jogról szóló törvény) alapján jelenleg nem tud eleget tenni e követelésnek.

A felperes a nemzeti szerzői jogi szabályozás szerint jelenleg ki van zárva az üres hang- és képhordozói jogdíjból.

3. Nemzeti jogi háttér

a) A nemzeti jogi háttér ismertetése

A nemzeti szerzői jogi szabályozás úgynevezett magáncélú másolatra vonatkozó kivételt ír elő.

Ez a szabályozás korlátozza a jogosultak többszörözési jogát azáltal, hogy lehetővé teszi a szerzői jogi művek magán- vagy személyes célra történő, hozzájárulás nélküli többszörözését.

Ennek fejében a nemzeti szerzői jogi szabályozás díjazáshoz való jogot biztosít a magáncélú másolatra vonatkozó kivétel által érintett jogosultaknak. Ennek célja a jogosultak által a többszörözési jogok korlátozása miatt elszenvedett károk kompenzálása.

A műsorsugárzó szervezetek a nemzeti szerzői jogi szabályozás szerint kizárólagos többszörözési joggal rendelkeznek.

A magáncélú másolatra vonatkozó kivétel a nemzeti jogalkotó előírásai szerint kifejezetten alkalmazandó rájuk.

A műsorsugárzó szervezetek a nemzeti szerzői jogi szabályozás szerint mindazonáltal teljes mértékben ki vannak zárva a díjazáshoz való jogból.

b) A szabályozás szövege

i. Magáncélú másolatok

A szerzői jogról szóló törvény 53. §-ának (1) bekezdése szerinti magáncélú másolatra vonatkozó kivételre irányuló szabályozást a szerzői jogról szóló törvény 1. részének 6. szakasza tartalmazza, és az a következőképpen szól:

„A természetes személyek által magáncélra, bármely típusú adathordozóra történő egyedi másolatkészítés feltétele, hogy a másolatok sem közvetve, sem közvetlenül nem szolgálnak haszonszerzési célra, és azokat nem nyilvánvalóan illegális úton készített vagy a közönség számára hozzáférhetővé tett példány alapján készítik. A másolatkészítésre jogosult személy harmadik személlyel is készíttethet másolatot, amennyiben ez ingyenesen történik, vagy amennyiben a másolatkészítést papírra vagy hasonló hordozóra, fotómechanikai vagy ehhez hasonló hatású eljárással végzik.”

ii. A díjazáshoz való jog

A magáncélú másolatra vonatkozó kivétel kompenzációjaként előírt úgynevezett üres hang- és képhordozói jogdíjat a szerző jogról szóló törvény 54. §-ának (1) bekezdése szabályozza, amely a következőképpen szól:

„Ha a mű jellege miatt számítani lehet az 53. § (1) vagy (2) bekezdése, illetve a 60a–60f. § alapján megengedett többszörözésre, a szerző méltányos díjazást követelhet az önmagukban vagy más eszközökkel, adathordozókkal vagy tartozékokkal együtt ilyen másolatok készítésére használt eszközök és adathordozók gyártójától.”

iii. A műsorsugárzó szervezetek kizárása

A szerzői jogról szóló törvény 87. §-ának (4) bekezdése tartalmazza azt a szabályozást, amely előírja a magáncélú másolatra vonatkozó kivételnek a műsorsugárzó szervezetek műsoraira való alkalmazhatóságát, ugyanakkor kizárja e szervezeteket az úgynevezett üres hang- és képhordozói jogdíjból. E rendelkezés a következőképpen szól:

„A 10. § (1) bekezdését, valamint – a 47. § (2) bekezdésének második mondata és az 54. § (1) bekezdése kivételével – az 1. rész 6. fejezetének rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni.”

B. Relevancia

1. Uniós jogi háttér

a) A 2001/29/EK irányelv

A műsorsugárzó szervezeteknek a szerzői jogról szóló törvény 87. §-ának (4) bekezdése szerinti, méltányos díjazásból való kizárása ellentétes lehet a 2001/29/EK irányelv 2. cikkének e) pontjával összefüggésben értelmezett 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjával.

A 2001/29/EK irányelv szerint a többszörözési jog csak akkor korlátozható a magáncélú másolatra vonatkozó kivételhez hasonló nemzeti szabályozással, ha az érintett jogosultak méltányos díjazásban részesülnek.

i. A műsorsugárzó szervezetek mint a díjazáshoz való jog jogosultjai

A méltányos díjazást a kizárólagos többszörözési jognak a magáncélú másolatra vonatkozó kivétel által érintett jogosultjai részére kell fizetni. Ez a Bíróság ítélezési gyakorlatából következik, amely szerint a 2001/29/EK irányelv 2. cikke szerinti jogosultak a kizárólagos többszörözési jog jogosultjaiként közvetlen vagy eredeti jogosultaknak minősülnek a méltányos díjazás tekintetében (a Bíróság 2010. október 21-i Padawan ítélete, C-467/08, [EU:C:2010:620]; 2011. június 16-i ítélete, C-462/09, [EU:C:2011:397]; 2016. június 9-i EGEDA-ítélete, C-470/14, [EU:C:2016:418], 21. pont).

A 2001/29/EK irányelv 2. cikkének e) pontja szerint a műsorsugárzó szervezetek kizárólagos többszörözési joggal rendelkeznek. A műsorsugárzó szervezetek a

nemzeti szerzői jogi szabályozás szerint is kizárólagos többszörözési joggal rendelkeznek.

Többszörözési jogukat a szerzői jogról szóló törvény 87. §-ának (4) bekezdése és 53. §-ának (1) bekezdése a nemzeti jogban előírt magáncélú másolatra vonatkozó kivétellel korlátozza.

ii. A nemzeti szabályozás nem felel meg az eredménykötelezettségnek

A 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja nem írja elő a méltányos díjazás egyes jogosultak terhére történő korlátozását. A 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja sokkal inkább eredménykötelmet ró a nemzeti jogalkotókra, amely alapján a nemzeti szerzői jogi szabályozás csak akkor írhat elő magáncélú másolatra vonatkozó kivételt, ha valamennyi érintett jogosult méltányos díjazásban részesül (a Bíróság 2016. június 9-i EGEDA-ítélete, C-470/14, [EU:C:2016:418], 21. pont).

A vitatott szabályozást illetően kétségek állnak fenn azzal kapcsolatban, hogy az megfelel a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjából eredő eredménykötelezettségnek.

iii. Nem igazolható a műsorsugárzó szervezetek méltányos díjazásból való kizárása

A műsorsugárzó szervezetek méltányos díjazásból való kizárása nem tűnik igazolhatónak.

A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a méltányos díjazás műsorsugárzó szervezetek terhére történő korlátozása nem igazolható a 2001/29/EK irányelv (35) preambulumbekkezdésével.

A (35) preambulumbekkezdés igazolja ugyan egyes felhasználók egyes egyedi felhasználásainak a méltányos díjazásból való kizárását (a Bíróság 2010. október 21-i Padawan ítélete, C-467/08, [EU:C:2010:620]).

A (35) preambulumbekkezdés azonban így csak egyes egyedi felhasználási cselekmények méltányos díjazás alóli mentesítését teszi lehetővé. Ebből nem következik a díjazáshoz való jog meghatározott jogosultak vagy jogosulti csoportok terhére történő korlátozásának lehetősége.

Végezetül az sem igazolja a kizárást, hogy a műsorsugárzó szervezeteket filmelőállítói helyzetük miatt bizonyos körülmények között méltányos díjazáshoz való jog illetheti meg.

A 2001/29/EK irányelv 2. cikke alapján a televíziós műsorszolgáltatókat kizárólagos többszörözési jog illetheti meg filmelőállítóként az úgynevezett saját gyártású, vagyis az általuk előállított televíziós műsorokhoz fűződően.

Ebből azonban nem következik az, hogy a műsorsugárzó szervezetek ne lennének jogosultak méltányos díjazásra többszörözési joguk tekintetében (a Bíróság 2012. február 9-i Luksan ítélete, C-277/10, [EU:C:2012:65], 91. és azt követő pontok).

Ezért kétségek állnak fenn azzal kapcsolatban, hogy az uniós jog alapján igazolható a műsorsugárzó szervezetek méltányos díjazásból való kizárása.

b) Az egyenlő bánásmód elve

A műsorsugárzó szervezeteknek a nemzeti szerzői jogi szabályozás által a méltányos díjazásból való kizárása az egyenlőségnek az Alapjogi Charta 20. cikke szerinti uniós jogi elvére tekintettel is aggályos.

Az egyenlőség uniós jogi elve tiltja az objektíven nem igazolható eltérő bánásmódot.

A műsorsugárzó szervezetek hátrányos helyzetbe kerülnek minden más jogosulttal szemben. A nemzeti szerzői jogi szabályozás annak ellenére kizárja őket a méltányos díjazásból, hogy többszörözési jogukat korlátozza a magáncélú másolatra vonatkozó kivétel.

Minden más jogosult méltányos díjazásban részesül többszörözési jogaiknak az úgynevezett magáncélú másolatra vonatkozó kivétellel történő korlátozása miatt.

A nemzeti szerzői jogi szabályozás szerint rájuk nem vonatkozik ilyen kizárás.

Ez az egyenlő bánásmód uniós jogi elvébe ütközhet.

c) A tömegtájékoztatás és a műsorsugárzás szabadsága

A műsorsugárzó szervezeteknek a nemzeti szerzői jogi szabályozásban előírt, méltányos díjazásból való kizárása ugyanezen megfontolásokból korlátozhatja a műsorsugárzás szabadságát (az Alapjogi Charta 11. cikke).

2. Az uniós jog értelmezésének szükségessége

A vonatkozó uniós jogot (lásd a fenti 1. pontot) ez idáig nem értelmezték abból a szempontból, hogy ellentétes-e azzal az olyan nemzeti rendelkezéssel, amely a műsorsugárzó szervezetekkel a jogosultak egy teljes csoportját általános jelleggel kizárja a méltányos díjazásból.

a) Az értelmezés szükségessége az első kérdést illetően

A Bíróság megállapította, hogy a 2001/29/EK irányelv 2. cikke szerinti jogosultak a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti méltányos díjazás közvetlen és eredeti jogosultjai.

Ezen ítélet nem ad azonban választ arra a kérdésre, hogy a nemzeti jogalkotó értelmezheti-e úgy az uniós jogot, hogy a többszörözési jog nem érinti a 2001/29/[EK] irányelv 2. cikke szerinti jogosult szerzői joggal szomszédos jogának lényegét, és ezért igazolható a méltányos díjazásból való kizárás. E körülmények között az uniós jog értelmezésére van szükség.

b) Az [értelmezés] szükségessége a második kérdést illetően

Az uniós jog a második kérdést illetően is [omissis] értelmezésre szorul.

A Bíróság megállapította, hogy olyan mű esetében, amelyhez fűzőően több jogosult rendelkezik többszörözési joggal, a magáncélú másolatra vonatkozó kivétellel történő korlátozás esetén minden jogosultat méltányos díjazás illet meg (a Bíróság 2012. február 9-i Luksan ítélete, C-277/10, [EU:C:2012:65], 91. és azt követő pontok).

A Bíróság ítélete nem tisztázza azonban, hogy a műsorsugárzó szervezetek méltányos díjazásból való általános jellegű kizárása igazolható-e azzal, hogy bizonyos körülmények között filmelőállítóként szintén méltányos díjazás illetheti meg őket. Az uniós jog tehát értelmezésre szorul ebből a szempontból.

c) Az értelmezés szükségessége a harmadik kérdést illetően

Az uniós jog végül a harmadik kérdést illetően is értelmezésre szorul.

A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén ugyanis a műsorsugárzó szervezetek csak akkor részesülhetnek méltányos díjazásban, ha filmelőállítóként járnak el.

A kereskedelmi műsorsugárzó szervezetek számos televíziós műsora azonban főként olyan, megrendelésre készített műsorokból áll, amelyeket a műsorsugárzó szervezet megrendelésére egy harmadik félnek minősülő műsorgyártó cég állít elő, valamint olyan műsorokból, amelyek felhasználását harmadik félnek minősülő filmelőállítók engedélyezték a műsorsugárzó szervezetek számára. A nemzeti jog szerint a filmelőállítói jog megrendelésre készített műsorok esetében főszabály szerint a műsorgyártó vállalkozásokat mint vállalkozókat, felhasználni engedélyezett műsorok esetében pedig a felhasználást engedélyezőt illeti meg, és így a műsorsugárzó szervezetek nem vagy csak csekély mértékben szereznek filmelőállítói jogokat műsoruk tekintetében. Műsoruk nagy része tekintetében ezért nem részesülnek filmelőállítóként méltányos díjazásban. A filmelőállító üres hang- és képhordozói jogdíja a nemzeti jog szerint szintén nem ruházható át a műsorsugárzó szervezetekre.

A rádiózás területén a műsorsugárzó szervezetek eleve nem filmelőállítóként járnak el, és ezért nem részesülnek az üres hang- és képhordozói jogdíjból.

[omissis]

A Bíróság még nem döntött arról, hogy igazolható-e ilyen esetben a műsorsugárzó szervezetek méltányos díjazásból való kizárása tekintettel arra, hogy filmelőállítóként részesülnek ilyen díjazásban. Az uniós jog tehát ebből a szempontból is értelmezésre szorul. [omissis]

3. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem relevanciája az alapeljárásban

Az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatal iránti kérelem és a Bíróságtól kért értelmezés releváns, és nem hipotetikus jellegű. Ezek szorosan és elválaszthatatlanul összefüggnek az alapeljárással és a kérdést előterjesztő bíróság konkrét helyzetével (lásd: a Bíróság 2018. február 27-i ítélete, C-64/16, 19. és azt követő pontok).

Ha az ismertetetthez hasonló nemzeti szabályozás összeegyeztethető az uniós joggal, különösen a 2001/29/EK irányelvvel, akkor a felperesnek el kell fogadnia, hogy a jogkezelési szerződés nem teljesíthető az ügynevezett üres hang- és képhordozói jogdíjat illetően. Az alapeljárásbeli keresetet ebben az esetben el kellene utasítani.

Ha az ismertetetthez hasonló nemzeti szabályozás nem egyeztethető össze az uniós joggal, különösen a 2001/29/EK irányelvvel, akkor a felperes követelheti a szerződés teljesítését az ügynevezett üres hang- és képhordozói jogdíjat, valamint az esetleges bevételek szétosztását illetően.

Az alapeljárásbeli keresetnek ebben az esetben helyt kellene adni.

[omissis]